

Systemanalysavdelningen
Tobias Persson
016-544 21 34
tobias.persson@energimyndigheten.se

Regeringen
Miljödepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande angående SOU 2009:88 Kärnkraft – nya reaktorer och ökat skadeståndsansvar

Sammanfattning

- Energimyndigheten vill påpeka att en ökad kärnkraftsproduktion inte kan användas som åtgärd för att nå EU:s förnybarhetsmål till 2020. Samhällskostnaden för att nå detta mål kommer att öka såvida inte den ökade kärnkraftsproduktionen går på export eller ersätter annan icke förnybar elproduktion.
- Energimyndigheten bedömer att utredningens bild av hur elmarknaden påverkas av en utbyggnad av ny kärnkraft inte är fullständig. Om kärnkraft ska byggas ut på kommersiella grunder behöver någon annan elproduktionskälla sätta ett tillräckligt högt elpris. Kärnkraftens låga rörliga kostnader har således ingen påverkan på elpriset utan det är endast genom att mer effekt tillkommer elsystemet som elpriset kan påverkas. Detta gäller även till exempel vindkraft. Erfarenheten från verkliga investeringar visar att investeringskostnaden i öre per kWh för vindkraft och kärnkraft är ungefär lika.
- Energimyndigheten instämmer i att det inte är lämpligt med en statlig försäkringslösning som finansiell garantilösning.
- Energimyndigheten tillstyrker övriga förslag.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndighetens yttrande rör huvudsakligen kärnkraftens systempåverkan eftersom detta är myndighetens ansvar. Energimyndigheten har till uppgift att verka för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv energiförsörjning, både med en låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat. Myndigheten ska samordna arbetet med omställningen av energisystemet och verka för en ökad användning av förnybara energikällor, särskilt vindkraft.

En utbyggnad av kärnkraft kan påverka samhällskostnaden för att uppnå uppfyllandet av politiska mål på energiområdet. Utredningen konstaterar att en ökad elproduktion från kärnkraft kan på grund av sina värmeförluster försvåra måluppfyllelsen av det av regeringen föreslagna målet om 20 procent effektivare

energianvändning till år 2020. Målet ska uttryckas som en minskning av energiintensiteten, det vill säga tillförd energi per BNP.

Detta är inte det enda målet som påverkas av en utbyggnad av kärnkraft. Enligt EU:s förnybarhetsdirektiv ska andelen förnybar energitillförsel öka till 20 procent till 2020. För Sveriges del är målet att öka andelen förnybar energi från 39,8 procent till 49 procent. Direktivet ger även möjlighet för olika former av handel med förnybart. En ökad elproduktion från kärnkraft kan inte användas för att uppnå detta mål eller handlas med inom direktivets ramar. För att inte samhällskostnaden för att nå detta mål ska öka behöver en ökad elproduktionen från kärnkraft tränga bort annan icke förnybar elproduktion eller exporteras.

Den enda situation där kärnkraft kan byggas ut på kommersiella grunder på en fungerande elmarknad är om någon annan elproduktionskälla sätter elpriset. Den företagsekonomiska bedömningen av investeringar i kärnkraft kan emellertid skilja sig från samhällsbedömningen. Exempelvis kan ett långsiktigt fast elpris på en rimlig nivå vara tillräckligt viktigt för vissa elkonsumenter för att motivera en investering i kärnkraft även om det inte är samhällsekonomiskt motiverat.

Elkonsumenter kan förlora i konkurrenskraft om mindre lönsamma investeringarna i elproduktion blir genomförda. Samhället skulle således göra en förlust om kärnkraft byggs ut om det finns billigare alternativa investeringar eller det omvända att kärnkraften inte byggs ut även om den är billigare. Erfarenheten från verkliga investeringar visar att investeringskostnaden i öre per kWh för vindkraft och kärnkraft är ungefär lika. Det som påverkar lönsamheten är inte enbart priset för elenergin utan även eventuella stödsystem, t.ex. intäkter till förnybar elproduktion från elcertifikatsystemet.

Ny kärnkraft kan sänka elpriset om det innebär att elproduktion med högre rörliga kostnader inte längre blir konkurrenskraftiga. Byggs det tillräckligt mycket kärnkraft kommer denna att ha högst rörliga kostnader. Detta innebär emellertid att elpriset blir lägre än den långsiktiga marginalkostnaden för utbyggnad av ny kärnkraft och att denna investering inte borde göras på kommersiella grunder.

Energimyndigheten delar utredningens bedömning att en statlig försäkringslösning eller statliga kreditgarantier inte är lämpliga. Det är inte möjligt att på ett tillförlitligt sätt bedöma den förvänta framtida kostnaden. Detta innebär att det är svårt att avgöra om staten subventionerar kärnkraftsproducenterna. En marknadsmässig lösning är därför att föredra.

Energimyndigheten tillstyrker övriga förslag.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Tomas Kåberger. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Josephine Bahr Ljungdell, Susan Linton Royen, Andres Muld, Birgitta Palmberger, och Anneli Eriksson, verksjuristen Fredrik Selander, utvecklingsdirektören Lars Guldbrand samt handläggaren Tobias Persson, den sistnämnde föredragande.

Tomas Kåberger

Tobias Persson

